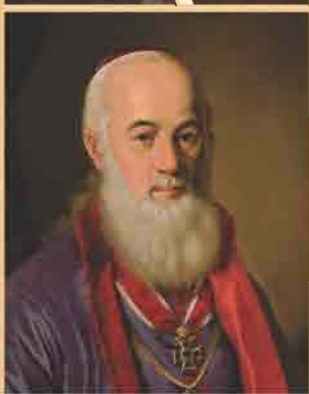

ПРЕСЕЉЕЊЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ
ИЗ ПЕШТЕ У НОВИ САД
(1864–2014)

150 година

МАТИЦА СРПСКА

ПРЕСЕЉЕЊЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ
ИЗ ПЕШТЕ У НОВИ САД
(1864–2014)

150 година

Обележавање 150 година пресељења Матице српске из Пеште у Нови Сад

Почасни одбор њрославе:

Његово Преосвештенство Епископ сремски Господин Василије

Милош Вучевић, градоначелник Новог Сада

Славиша Грујић, покрајински секретар за културу и јавно информисање

Његово Преосвештенство Епископ новосадски и бачки, сомборски и сегедински Господин др Иринеј Буловић

Академик Зоран Ковачевић, председник Огранка САНУ у Новом Саду

Његово Преосвештенство Епископ будимски и темишварски Господин Лукијан

Миладин Лукић, помоћник министра културе и информисања Републике Србије

Проф. др Драган Станић, председник Матице српске

Организациони одбор:

Проф. др Бранко Бешлин, потпредседник Матице српске

Миланка Бркић, градски секретар за културу

Дописни члан САНУ Миро Вуксановић, управник Библиотеке Матице српске

Др Ђорђе Ђурић, генерални секретар Матице српске

Др Данијела Королија Црквењаков, в. д. управник Галерије Матице српске

Петар Ластич, директор Српског института у Будимпешти

Др Миодраг Матицки, потпредседник Матице српске

Александар Милосављевић, управник Српског народног позоришта

Др Агнеш Озер, директор Музеја Војводине

Проф. мр Ненад Остојић, потпредседник Матице српске

Његово Преосвештенство Епископ јегарски Порфирије

Секретар Организационог одбора:

Јелена Веселинов, МА, управник послова Матице српске

Главни уредник:

Др Ђорђе Ђурић, генерални секретар Матице српске

Аутори каталога и изложбе:

Соња Боб, виши архивиста

Александра Јовановић, МА, виши архивиста

Стручни сарадници:

Мр Данило Вуксановић, сликар, виши конзерватор

Мр Душица Грбић, библиотечки саветник

Љубица Отић, музејски саветник

Сарадници:

Вера Василић, архивиста-документариста

Снежана Мишић, МА, виши кустос

Драган Тубић, стручни сарадник

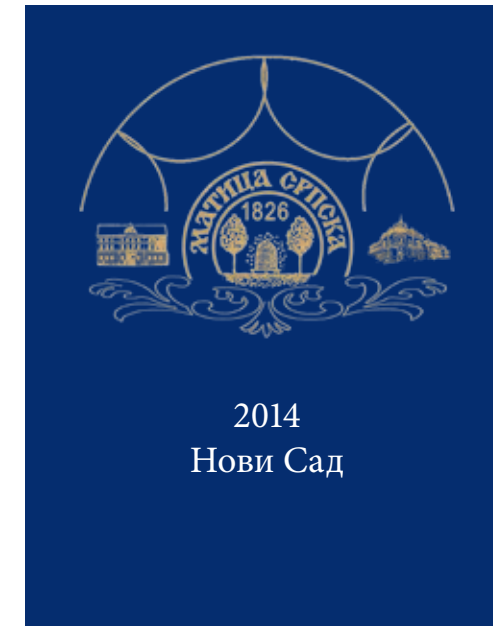
Бранислав Карановић, виши архивиста

Огњен Карановић, МА, архивиста

Изложба је реализована средствима Министарства културе и информисања Републике Србије
и Града Новог Сада

ПРЕСЕЉЕЊЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ ИЗ ПЕШТЕ У НОВИ САД (1864–2014)

150 година

2014
Нови Сад

Најстарија културна, просветна и научна установа српског народа, Матица српска, делује већ скоро два века. Од свога оснивања 1826. до данас, налазећи се често у средишту стваралаштва, културних и политичких прилика, Матица је била предодређена да под своје окриље сакупи значајна сведочанства о култури и историји свог народа. Целокупна документација која проистиче из рада и деловања Матице српске, почев од Основа, њеног првог статута и записника свих седница управних тела, затим текстови који су пристизали за објављивање у *Лейхойису* и на књижевне конкурсе, преписка, рукописи делатности и фотографије најистакнутијих личности српске културно-политичке историје, донатора, задужбинара, сарадника Матице српске, данас се чувају у једном од њених одељења – Рукописном одељењу.

Оснивањем Матице српске, оснива се и њена Библиотека као најстарија српска национална библиотека и прва јавна научна библиотека код Срба. Своје прво седиште имала је у Текелијануму, задужбини Саве Текелије. Исто тако, 1847. године оснива се Српска народна Збирка (Музеум Матице српске) даром Саве Текелије, који је 1840. године завештао колекцију породичних портрета. По пресељењу Матице српске у Нови Сад, прикупљена збирка први пут је приказана јавности 1933. године.

Након сеобе седишта Матице српске из Пеште у Нови Сад 1864, град постаје жижа српске културе. У њему се, као што је рекао Јован Скерлић, „мислило за цео српски народ”. Од тог времена обogaћен је културни живот грађанства. Развијано је књижаство, новинарство и штампарство. У Новом Саду почиње развој снажне културне нити која спаја град и Матицу српску у једно. Епитет „Српска Атина” заправо је означио златно доба културе Новог Сада. Уз Матицу српску и институције које су настале уз њену подршку, развоју културе допринеле су и значајне личности тога времена.

Матица српска је имала велики утицај на оснивање и развој српског позоришта (1861), највише њени бивши секретари Теодор Павловић који је први, у *Лейхойису* 1837. године, био поборник институционализовања тог вида народне културе и Јован Ђорђевић који је 1860. године покренуо кампању за оснивање сталног, професионалног театра што је уродило оснивањем Српског народног позоришта са Ђорђевићем као управником. Коначно, у настојању да се створи централни музеј који би чувао културноисторијско наслеђе са подручја целе Војводине, из Музеја Матице српске је издвојен део материјала и 30. маја 1947. године основан Војвођански музеј.

Ове године, Матица српска ће пригодним свечаностима обележити 150 година од пресељења из Пеште у Нови Сад. Одржаће се низ манифестација међу којима је и изложба *Пресељење Матице српске из Пеште у Нови Сад (1864–2014)*. Рукопи-

сима, преписком и фотографијама које припадају Рукописном одељењу али и експонатима који припадају Матичиним установама као и установама у чијем је оснивању учествовала, документован је историјат настанка Матице српске у Пешти као и наставак њеног деловања и просперитета у Новом Саду. Изложбом се указује на оне личности и догађаје који су обележили најзначајније етапе из прошлости и будућности Матице српске. О оснивачима Матице, о Сави Поповићу Текелији и текелијанумској епохи као и о стваралачком раду који је протекао у знаку очувања континуитета и традиционалне мисије коју су јој баштинили њени далековиди и мудри оснивачи и утемељивачи.

Циљ Изложбе је промоција Матице српске као најстарије књижевне, културне и научне установе српског народа. Избором грађе тежило се томе да се на што јаснији, упечатљивији и атрактивнији начин представе доминантне вредности Матице српске кроз време, од њенога постанка до новијег периода.

На изложби је приказано 60 архивалија из Рукописног одељења које представљају део изложбе распоређене у осам тематских целина (уз портрете часника и добротвора који су изложени у Салонима Матице српске). Девета и последња целина посвећена је Матичиним установама и на најбољи начин, избором експоната, осликава њихову делатност. Та целина садржаће оригиналне експонате због чега ће њихово излагање бити ограничено на три недеље, почев од дана отварања изложбе.

Посебну захвалност на свесрдној помоћи приликом припреме изложбе исказујемо колеги мр Данилу Вуксановићу, вишем конзерватору Галерије Матице српске који је својим професионалним саветима допринео да са сигурношћу и лакоћом реализујемо ову изложбу. Да би на достојан начин представили Матичине установе у томе су нам помогле колегинице мр Душица Грбић, библиотечки саветник Библиотеке Матице српске, Снежана Мишић, МА, виши кустос Галерије Матице српске, Љубица Отић, музејски саветник Музеја Војводине и Вера Василић, архивиста-документариста Српског народног позоришта.

Велико хвала за безрезервну подршку, колегијалност и корисне савете дугујемо колегама из Матице српске: Вукици Туцаков, техничком уреднику, Драгану Тубићу, стручном сараднику Српског биографског речника, Браниславу Карановићу, вишем архивисти и Огњену Карановићу, архивисти из Рукописног одељења.

Изложба је реализована средствима Министарства културе и информисања Републике Србије и Града Новог Сада.

Соња Боб
Александра Јовановић

Век и по Српске Атине

150 година од пресељења Матице српске из Пеште у Нови Сад

Матица српска, најстарија национална књижевна, културна и научна институција основана је као друштво српских интелектуалаца и привредника 16. фебруара 1826. године у Пешти. Њен првобитни циљ био је да помогне излажење српског књижевног листа *Србске Летописи*, данашњег *Летописа Матице српске*, док је њено деловање од самог почетка било усмерено на просвећивање народа и очување националног и културног идентитета. Уз помоћ Саве Текелије и његове задужбине Текелијанума, којим је управљала Матица српска, она је разгранала своје активности издавачком делатношћу, формирањем најстарије српске националне библиотеке и Српског музеума. У овом периоду, Матица је, на читавом српском културном и духовном простору, доживела пуну афирмацију.

Руководство Матице српске је идеју да се она пресели из пештанског Текелијанума у Нови Сад дефинитивно формулисало 1852. године. Разлог за ову значајну одлуку налазио се у чињеници што је српски културни живот у главном граду Угарске, што због последица Револуције 1848–1849, што због промењених политичких околности, готово у потпуности био замро. С друге стране, Нови Сад је од половине XIX века почео да стиче значај као национални, економски и културни центар српског народа у коме се окупља млада и полетна интелигенција. Матица је за овај град била везана од самих својих почетака преко *Летописа* који је у Новом Саду основан и у њему уређиван и касније.

После дужег настојања да дође до пресељења Матице српске, оно је започело 28. априла 1864. године, када је окончана и њена последња пештанска седница. На пароброд *Найредак* који је испловио ка Новом Саду укрцан је 61 сандук садржећи благо српске културе створено и оплемењено у Матици српској. У пратњи ове драгоцене имовине ка њеној новој кући у двору владике Платона Атанацковића – Платонеуму, налазили су се председник Павле Којић, секретар Антоније Хаџић,

старешина Јован Трифуновић и касир Јосиф Станковић. Матица је дочекана уз одушевљење и народне свечаности, а њена прва новосадска скупштина, одржана 12. маја, добила је карактер народне свечаности. За председника је по други пут изабран владика Платон, а присутни на овом великом скупу били су тамошњи водећи српски интелектуалци – Јован Хаџић, Јован Суботић, Светозар Милетић, Ђорђе Натошевић, Јован Ђорђевић, Данило Медаковић, Јован Бошковић, Ђура Даничић....

Прелазак Матице српске у Нови Сад био је од пресудног значаја за развој овог града као српског културног и интелектуалног средишта. Овде су се већ налазили Велика српска православна гимназија (1810), Српска читаоница (1845), Српско народно позориште (1861), док је Матица била културни узор Уједињеној омладини српској (1866). Она је позитивно утицала и на развој српског новинарства и публицистике, с обзиром да је после њеног пресељења почео да излази велики број часописа. Од тога времена Нови Сад, с правом, носи епитет Српске Атине. Током деценија, Матица је изнедрила и неке од најзначајнијих културних институција у Новом Саду, а и шире, као што су Библиотека Матице српске, Галерија Матице српске и Музеј Војводине.

Матица српска као установа, и њени истакнути чланови, својим преданим деловањем у Новом Саду доприносили су током претходних век и по, као што то чине и данас, очувању националне самосвести и бризи о српском језику, књижевности, уметности, науци и култури. Бринући о свему томе, Матица брине и о опстанку српског народа у новим историјским околностима и у мултикултуралном амбијенту на читавом европском и светском простору.

Драган Тубић

КАТАЛОГ

ПРЕСЕЉЕЊЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ
ИЗ ПЕШТЕ У НОВИ САД

ЛЕТОПИС И ПЕРИОД ПРЕ
ОСНИВАЊА МАТИЦЕ СРПСКЕ

ОСНИВАЊЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ

ТЕКЕЛИЈА И МАТИЦА СРПСКА

ЗАДУЖБИНАРСТВО, ЈОВАН НАКО

МИЛЕТИЋЕВ ПЕРИОД

ПРЕСЕЉЕЊЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ
У НОВИ САД

ЗАДУЖБИНАРСТВО, МАРИЈА
ТРАНДАФИЛ

ЗНАМЕНИТЕ ЛИЧНОСТИ У
МАТИЦИ СРПСКОЈ

УСТАНОВЕ СРПСКЕ АТИНЕ

Библиотека Матице српске

Галерија Матице српске

Музеј Војводине

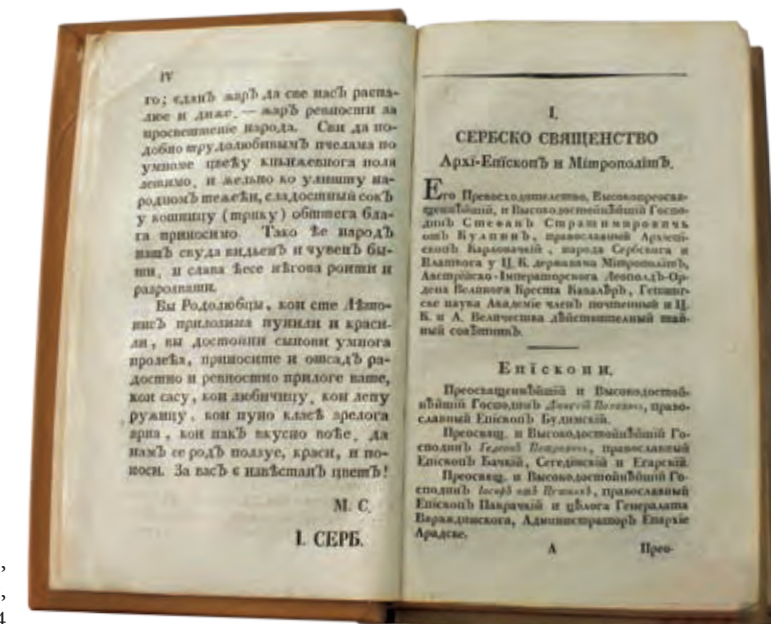
Српско народно позориште

Урош Предић
Георĳе Мајаршевић, 1901.
уље на платну,
67,5 x 54,5 cm, Пантеон МС

ПРОГЛАС,
објављење о Србској летописи,
ЛМС, 1826, година II, част 4

Славнои Матузе Епископи у Немци.

Које наступајуће време време, које и до
 гавише припадајуће са белим и црним четира,
 по, које пак не постоје и са златним и са сребрним,
 неће евањелије гавише, да на забави, Чирк,
 утврди 8^{ми} Јануарија о.е. у Немцију. **1858.**
 Мати & сироти и које пак гавише, да, да,
 по ево сироти, да ево, и до, утврдише не само,
 по, не само и гавише, и како, не само,
 не само о и белим и црним евањелија Чирк,
 по и до, и са, и са, и са, и са,
 по, да, не само, да се гавише не само,
 не само, и са, и са, и са, и са,
 по, не само, гавише, које су и у Немцију,
 које Матуза и до, гавише и до, које,
 не само гавише да ево; Ево & Матуза и до,
 Матуза, које гавише и са; са евањелија
 не само гавише, да и Матуза евањелија
 које и до, гавише. Не само се пак у Мату,
 по, не само гавише, које Матуза са евањелија
 не само, да, да, и гавише не само и са,
 које евањелија, које и до, и са, и са,
 не само гавише. И по:

1. Не само гавише, да у Матузе, које евањелија
 Матузе евањелија и гавише гавише, које,
 Ево & Матуза гавише да & ево гавише, које

12

ЈОВАН ХАЦИЋ,
рукопис (прва и трећа страна)
Нови Сад 1858, М. 8.261

Захваљујући ево неће гавише не само
 не само. Које гавише; које не само
 да ево се гавише у гавише гавише евањелија
 и да не само гавише не само гавише, које се
 не само гавише евањелија & евањелија
 евањелија на не само гавише, да ево & Матуза
 не само гавише и гавише не само гавише
 у Матузе евањелија.

Ј. Не само. Ево & Матуза 1858.
 Матуза Матуза Гавише.

- Јован Хаџић
- Др. Ј. Гавише
- Гавише Гавише
- Гавише Гавише
- Гавише Гавише
- Гавише Гавише
- Гавише Гавише
- Гавише Гавише
- Гавише Гавише
- Гавише Гавише
- Гавише Гавише
- Гавише Гавише
- Гавише Гавише
- Гавише Гавише
- Гавише Гавише

13

Матина Српска.

Ми дане поднесани доброволно се сложив, и установа
владана одне Друштва, као едно Мило, као равнича,
и сднати сднати дужност за славу и славу народну дати.

1. Побога и паметнице.— Начин паметнице ослу-
жити. — Побога до забегених свога Друштва свак еди-
на амбила и ревност до ревносту сврга, а паметнице
свак разаросарапоније Ковијасова и просветљавија на
руда Српска, ао сваб, да се Ковија Српска рукописне
на свети издају и разаросарапонија, и ао сваб и
всага свга пресавија за сврга. Мо ће се ваке
оолучити свга валивога:

1. Да сваким сднатиј Ревност при забегених
свак амбила вртисаи свга доброволно 10 фор. и. скар.
десет форинтиј сребра у штабу повзу приложи
у Касу.

2. Да и у ширега свга Ревносту свбериго,
и слободо сднати у оба ревносту Друштва, каде
10 форинтиј сребра готови у Касу принесе. Ао кон по
получењу свга, ревност сднати водила, и вше приложи,
ао те му на повбелу сднати.

3. Да се добитак од продави Ковија у Касу
уноси, ао конат ће Каса растити и уапавати се.

4. Да се никада ни иже какле приложи ни свга
повићл на приватну или свргау Ковија вртисаи ао
Касу и вдиати вше и велаге.

S. Ato

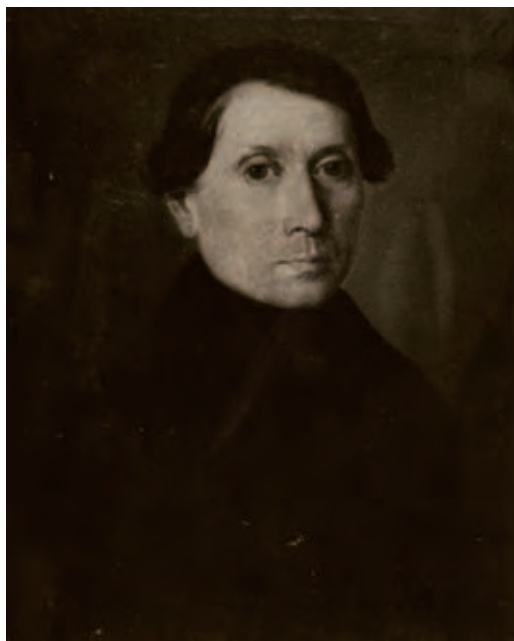
ОСНИВАЧКИ АКТ
МАТИЦЕ СРПСКЕ
(прва и последња стр.)
Пешта 1826.

25. Да Ревност.
2. На Савезника Роговијевога, ао свга
сва.

4. На Ковија за свга у приватно свга свга.
5. Да пресавија Ковија.

Мако, а не уваре!

Матина
Српска
26 фебруара 1826
у
Пешти.

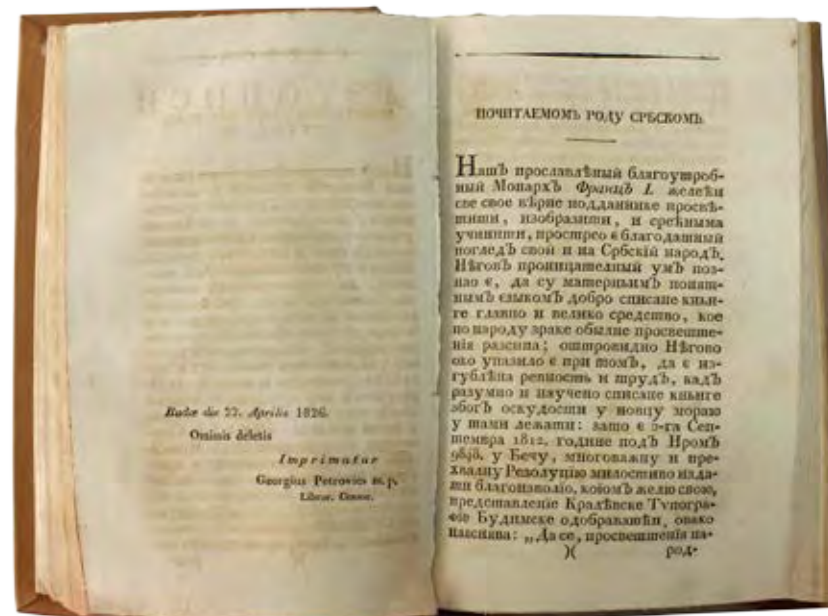
Димитрије Аврамовић
Јосиф Миловук, 18(3)9.
уље на платну,
29,5 x 26,5 cm,
Пантеон МС

16

Арсеније Теодоровић
Гаврило Бозитиовац, 1819.
уље на платну, 98 x 73 cm,
Пантеон МС

Новак Радонић
Јован Хаџић, 1854.
уље на платну,
79 x 63 cm,
Пантеон МС

ПРОГЛАС,
објава о оснивању Матице српске,
ЛМС, 1826, година II, част 5.

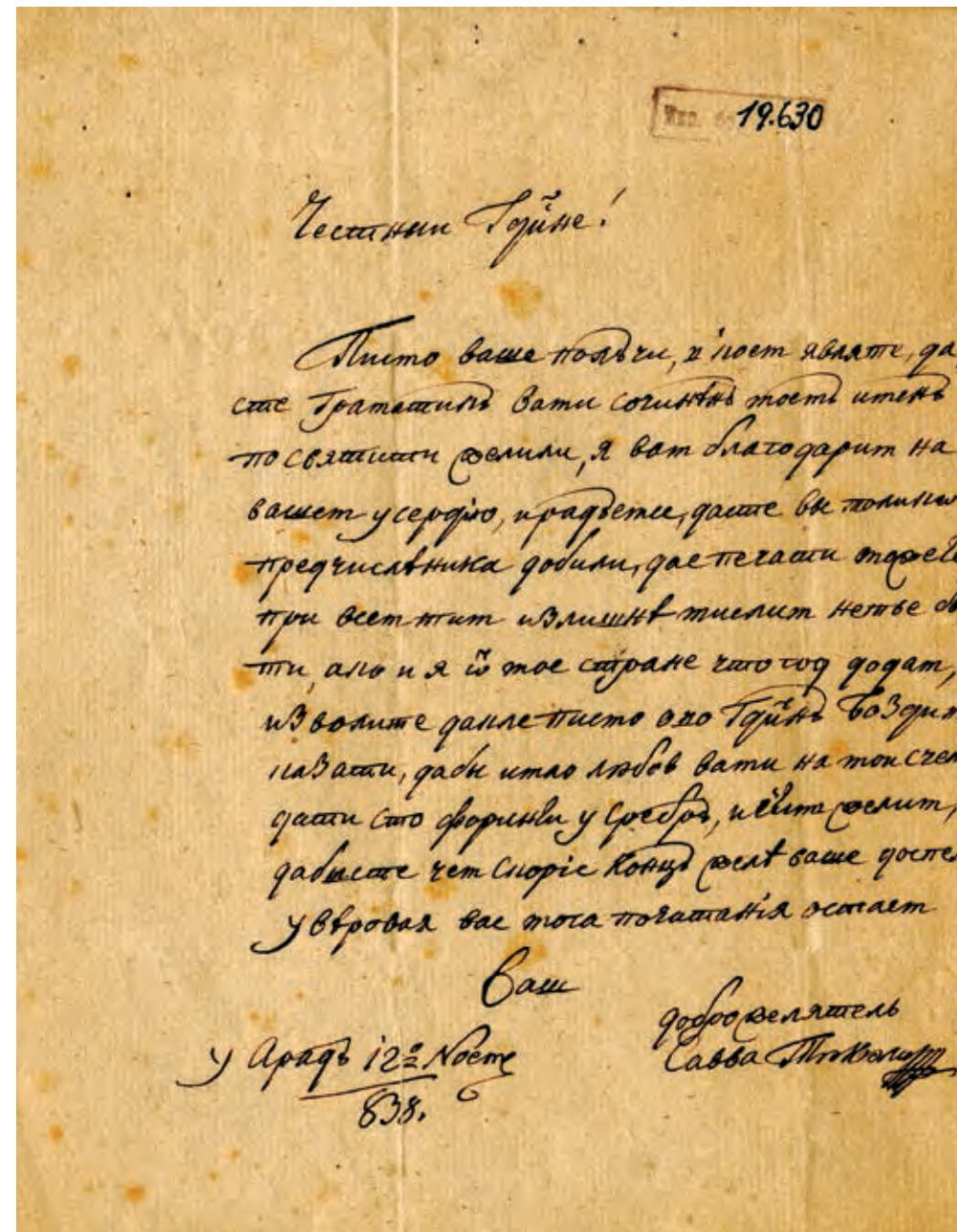

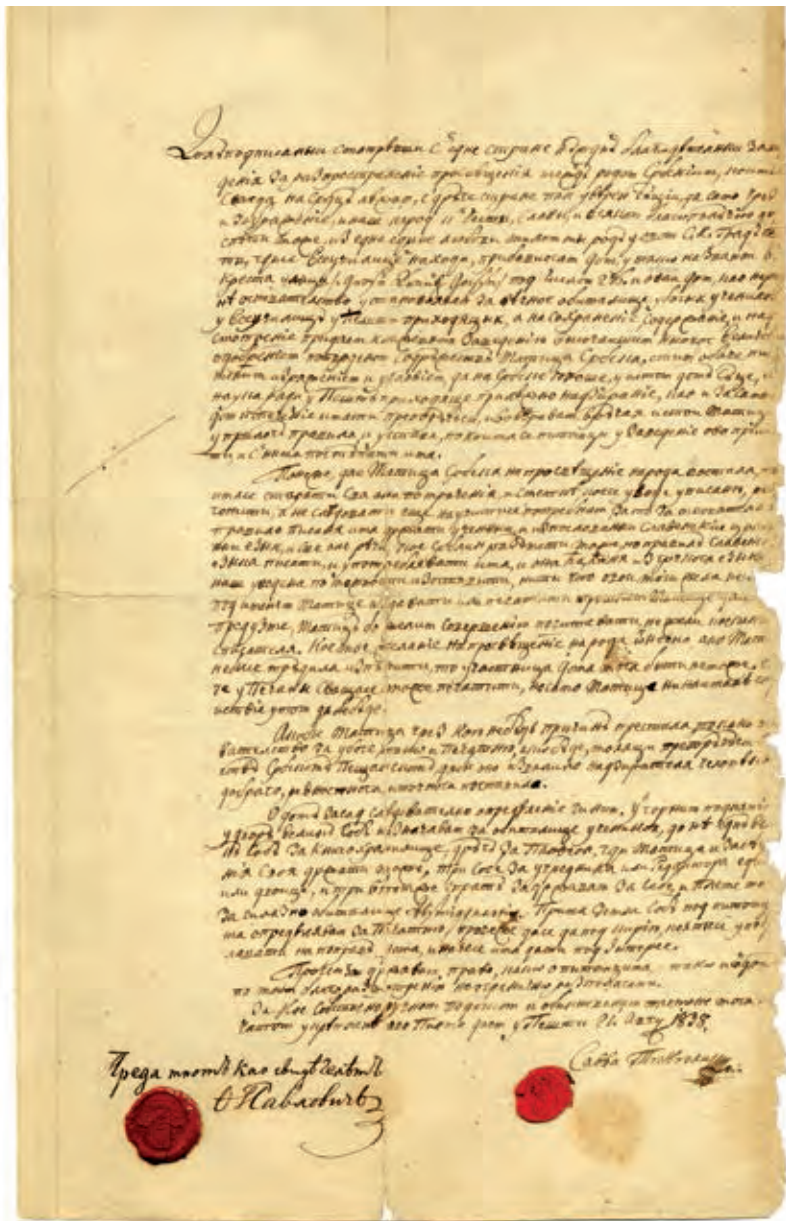
17

Јован Поповић
Сава Поповић Текелија, 1847.
уље на платну,
78,5 x 62,5 cm, Пантеон МС

САВА ПОПОВИЋ
ТЕКЕЛИЈА
МИЛОВАНУ
ВИДАКОВИЋУ,
писмо, Арад 1838,
19.630

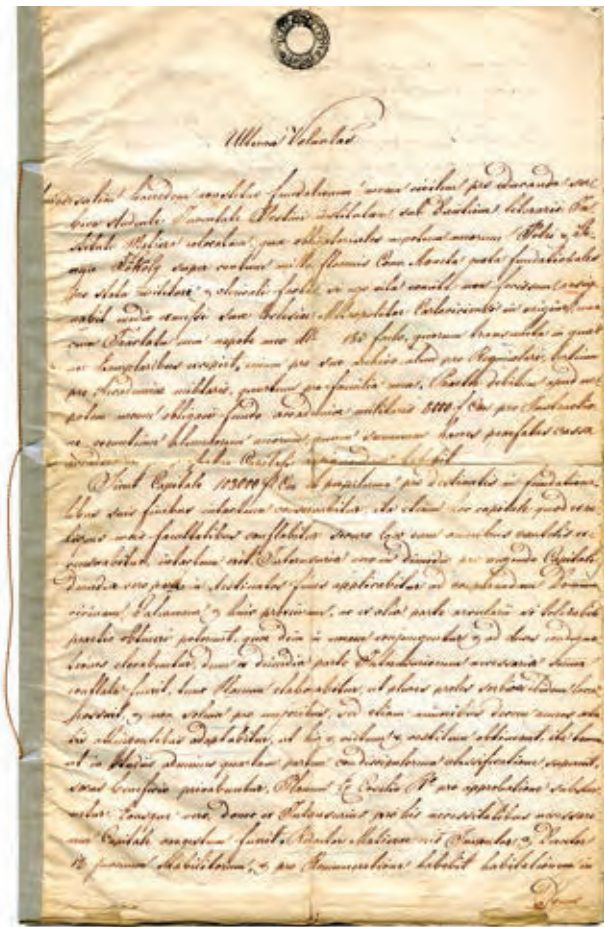

Сава Поповић Текелија
ПИСМО О ОСНИВАЊУ ТЕКЕЛИЈАНУМА, Пешта 1838.

ТЕКЕЛИЈАНУМ
фотографија зграде
(Божидар Ковачек,
Мајица српска 1826–2001,
Нови Сад 2001)

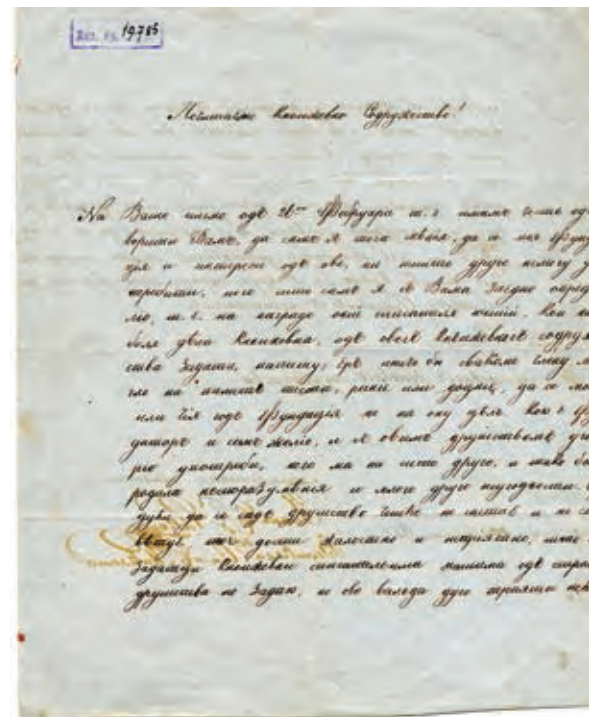

Сава Поповић Текелија
ОСНИВАЊЕ ТЕКЕЛИЈАНУМА,
тестамент, Пешта 1838.

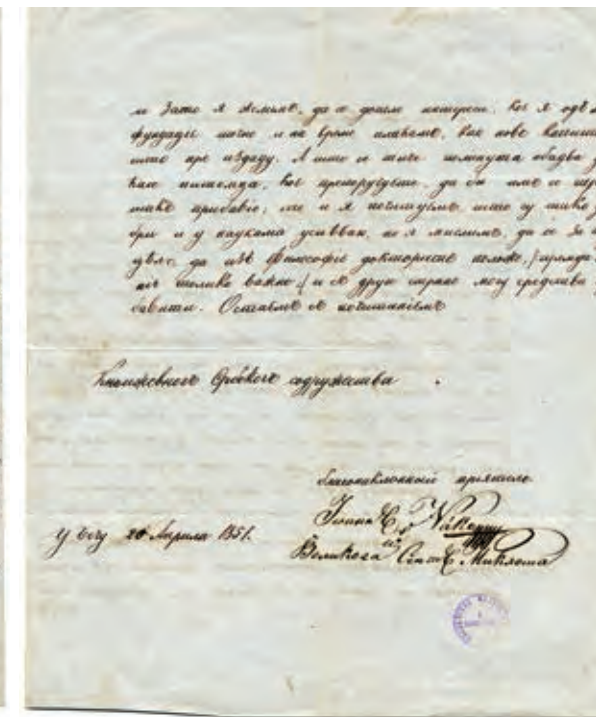

Леополд Шулц
Јован Нако, 1869.
уље на платну,
69 x 55 cm, Пантеон МС

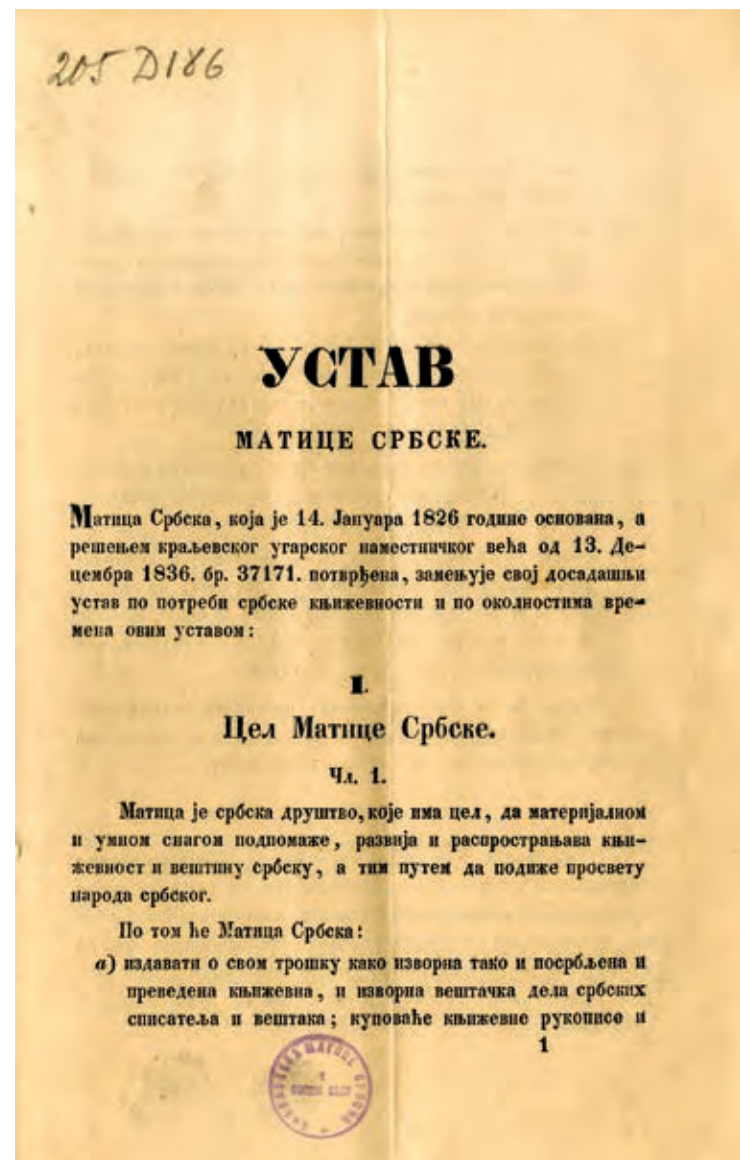

ЈОВАН НАКО МАТИЦИ СРПскоЈ,
писмо, Беч 1851, 19.785

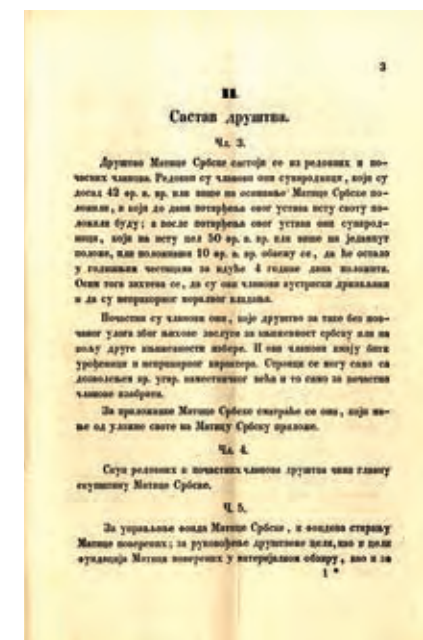
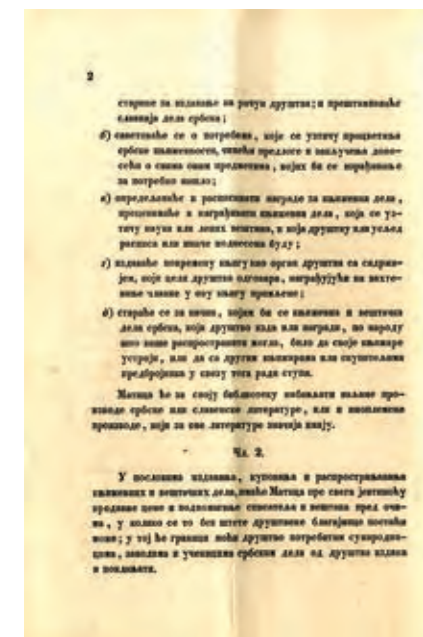

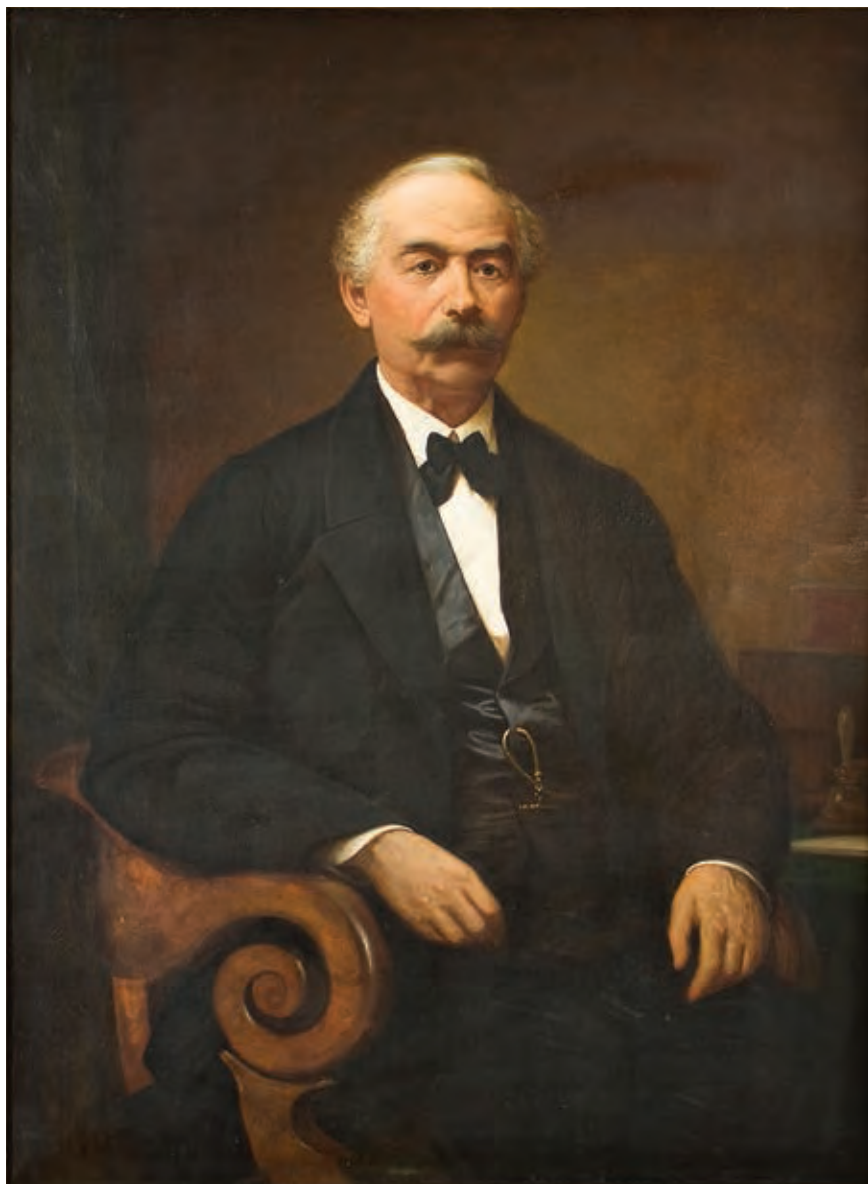

Урош Предић
Свјетозар Милетић,
1926.
уље на платну,
78 x 65 cm,
Пантеон МС

УСТАВ МАТИЦЕ СРПСКЕ (Милетићев устав), 1864.

Адлер Мор
Павле Којић, око 1861.
уље на платну,
127 x 95 cm, Пантеон МС

Аксентије Мародић
Плајон Ајјанацковић,
1870.
уље на платну,
77 x 63 cm, Пантеон МС

Списак

својих имовина које су данаскале прешле бродом
из Пеште у Нови Сад, 1864.

Број	Колон	
1.	23	својих имовина које су данаскале прешле бродом
2.	1	својих имовина које су данаскале прешле бродом
3.	6	својих имовина које су данаскале прешле бродом
4.	16	својих имовина које су данаскале прешле бродом
5.	1	својих имовина које су данаскале прешле бродом
6.	1	својих имовина које су данаскале прешле бродом
7.	11	својих имовина које су данаскале прешле бродом
8.	1	својих имовина које су данаскале прешле бродом

1864.

[Signature]

ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ,
Списак Матичине имовине
допремљене бродом
из Пеште у Нови Сад,
Пешта 1864.

M. 8.268

Павле Којић

(пој. [Signature])

Својим бродом из Пеште у Нови Сад, данаскале прешле бродом
својих имовина које су данаскале прешле бродом

1. [Signature] 23 својих имовина које су данаскале прешле бродом

2. [Signature] 1 својих имовина које су данаскале прешле бродом

3. [Signature] 6 својих имовина које су данаскале прешле бродом

4. [Signature] 16 својих имовина које су данаскале прешле бродом

5. [Signature] 1 својих имовина које су данаскале прешле бродом

6. [Signature] 1 својих имовина које су данаскале прешле бродом

7. [Signature] 11 својих имовина које су данаскале прешле бродом

8. [Signature] 1 својих имовина које су данаскале прешле бродом

1864.

[Signature]

ПАВЛЕ КОЈИЋ ПАВУ СТОЈАКОВИЋУ,
новосадском градоначелнику, допис, М. 8.268

Својим бродом из Пеште у Нови Сад, данаскале прешле бродом
својих имовина које су данаскале прешле бродом

[Signature]

1864.

[Signature]

Протаскоје

српског народа кључног ордена. Манах Грчко
државна у Новом Саду већем 1863. год. прогласио је
уредног ордена прогласио је. Хатам Хатам.

Прогласио је. Српског ордена у. Јана
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Јанко Јанко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Јанко Јанко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Јанко Јанко. Јанко Јанко. Манах Грчко

$\frac{1}{\text{с}} \left| \frac{62}{1} \right|$

Прогласио је ордена
Хатам Хатам. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко

$\frac{18}{\text{ср}} \left| \frac{1}{1} \right|$

Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко

Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко
Манах Грчко. Јанко Јанко. Манах Грчко

$\frac{1}{\text{с}} \left| \frac{62}{1} \right|$

30

ОДЛУКА О ПРЕСЕЉЕЊУ У НОВИ САД,
Записник Матице српске, 1863.

ПЛАТОНЕУМ, прво седиште Матице српске у Новом Саду,
фотографија (Живан Милисавца, *Историја Матице српске 1826-1964*,
Нови Сад 1965, 87)

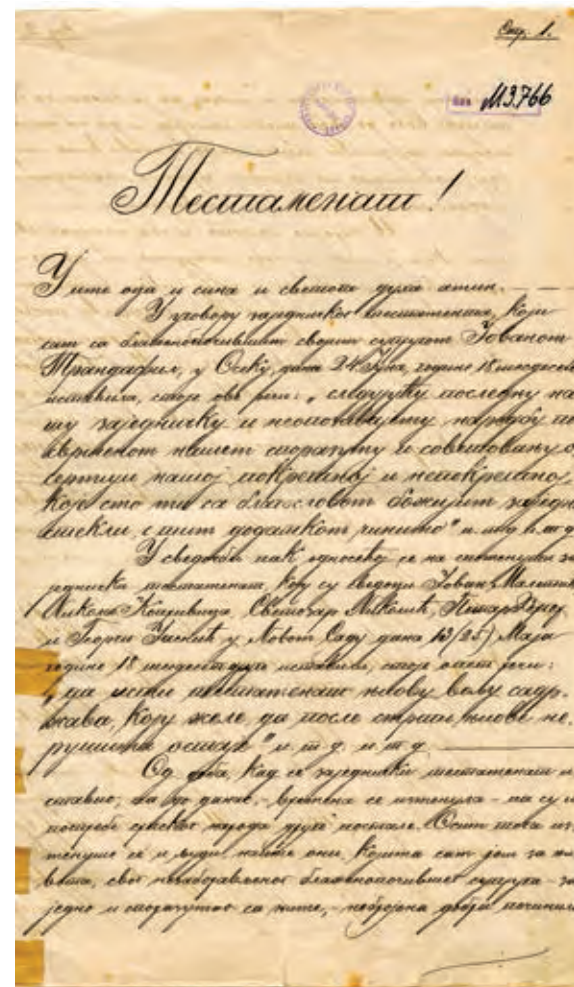

МАТИЦА СРПСКА, фотографија
(стара зграда на тргу), ХСИ-46

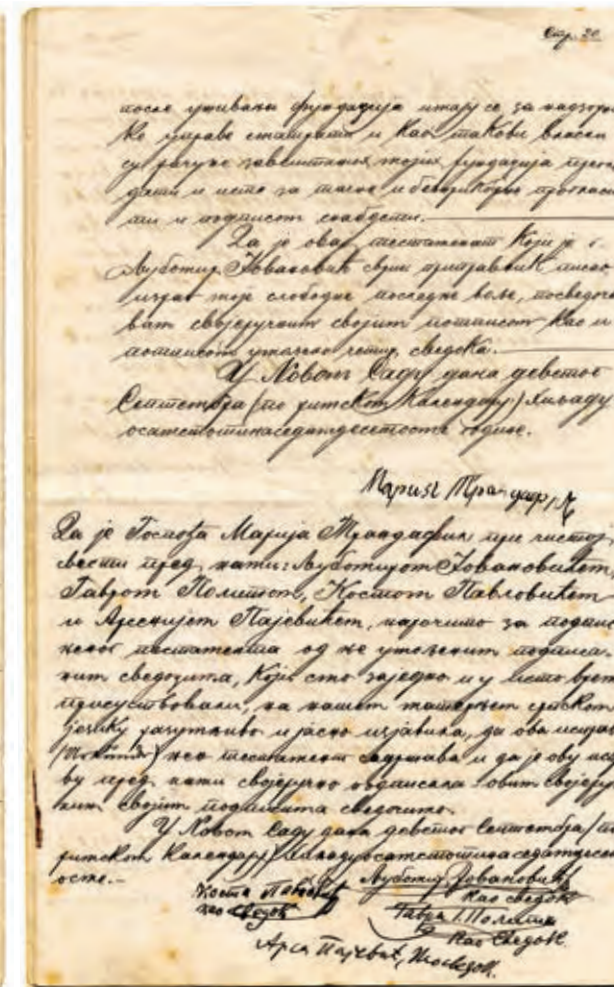
31

Новак Радонић
Марија Трандафил, 1884.
уље на платну,
68,5 x 55,5 cm,
Пантеон МС

Марија Трандафил, ТЕСТАМЕНТ,
M.3.766

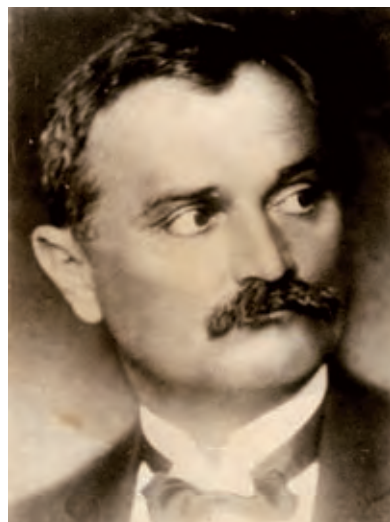

ЂУРА ДАНИЧИЋ
фотографија, II-4

ИСИДОРА СЕКУЛИЋ
фотографија, XLVII-39

ВАСА СТАЈИЋ
фотографија, XLVI-3

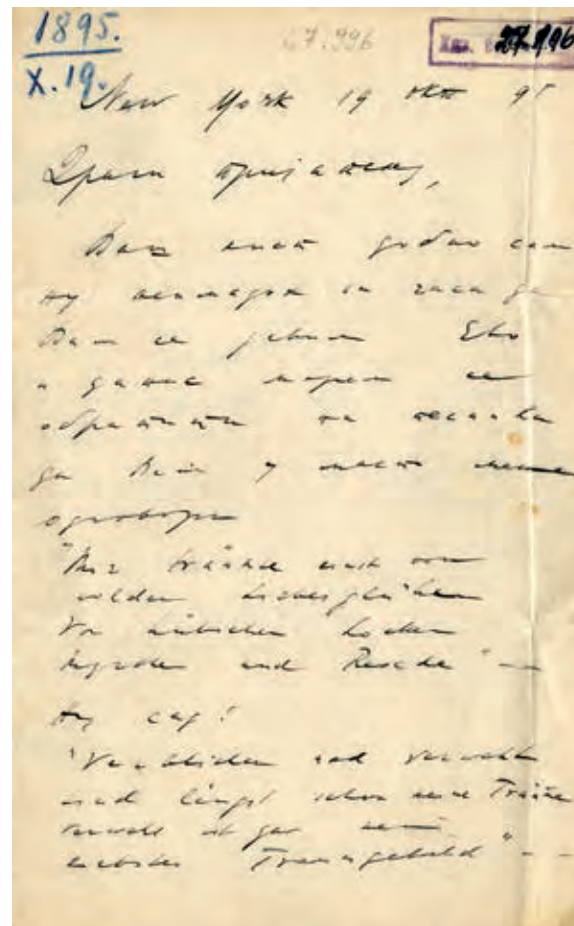
БРАНИСЛАВ НУШИЋ
фотографија, XLVIII-25

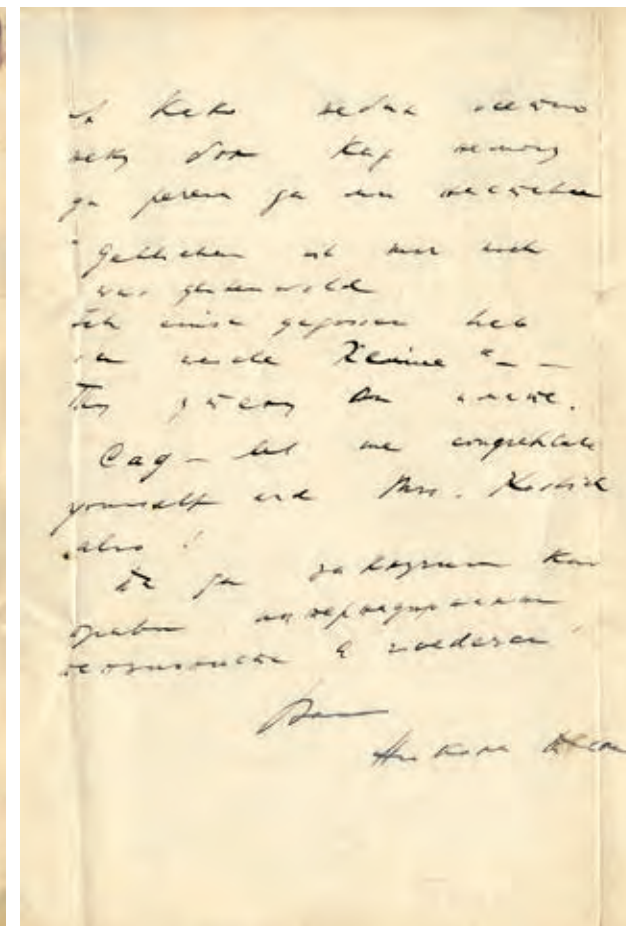
АЛЕКСА ШАНТИЋ
фотографија, XLVI-4

ЈОВАН ДУЧИЋ
фотографија, XLVI-6

НИКОЛА ТЕСЛА ЛАЗИ КОСТИЋУ,
писмо, Њујорк 1895, 27.996

МИЛОВАН ВИДАКОВИЋ, *Касија царица или Травезиран Октавијан*,
трошком Матице српске, Будим, Писмени Краљевског всеучилишча пештанског, 1827. Р19Ср П 144.1

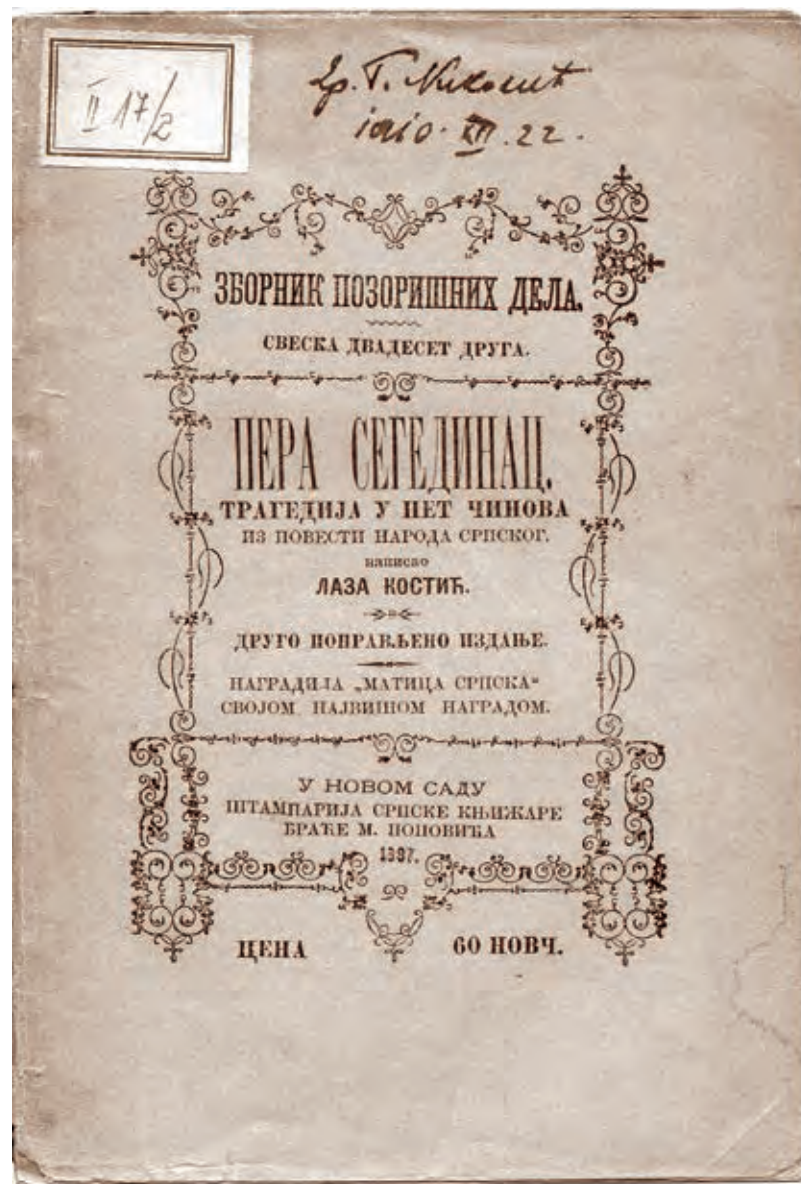
ЈОВАН СТЕРИЈА ПОПОВИЋ, *Невиност или Свейислав и Милева*: жалосно позориште у пет дјествија,
трошком Матице српске, Будим, Словима Краљевског всеучилишча пештанског, 1827. ПА II 13

Павле Симић
Српска народна скупштина 1. маја 1848,
1848/1849.
уље на платну, 88 x 115,5 cm, ГМС/У 2873

ДИПЛОМА МАТИЦЕ СРПСКЕ
ДОДЕЉЕНА АВРАМУ ЂУКИЋУ, 1906.
материјал: хартија, техника: литографија,
димензије: 74 x 54 cm, Музеј Војводине, инв. бр. 1220

44

ПЕРА СЕГЕДИНАЦ: трагедија у пет
чинова из повести народа српског/
Лаза Костић. – 2. поправљено изд.
– Нови Сад, Штампарија српске
књижаре браће М. Поповића, 1887.
– 136 стр; 19 см. – (Зборник
позоришних дела; св. 22). – Наградила
Матица српска својом највишом
наградом [сиг. II 17/2, инв. бр. 10368
поклон Ђуре Давидовца]

45

„ПОЗОРИШТЕ“
(Нови Сад). – 1872
[сиг. Р III 3, инв. бр.,
тврдо коричено,
комплет годиште]

КАТАЛОШКИ ПОПИС ЕКСПОНАТА

МАТИЦА СРПСКА

1. Проглас,
објављеније о *Сербској лејџојиси*,
ЛМС, 1826, година II, част 4

2. Урош Предић
Георјије Маџарашевић, 1901.
уље на платну, 67,5 x 54 cm
Пантеон МС

3. Георгије Маџарашевић,
фотографија, CLXV-5

4. Павел Јозеф Шафарик,
фотографија, LXVII-10

5. Јован Хаџић, рукопис,
Нови Сад 1858, М. 8.261

46

6. Платон Атанацковић
Стефану Стратимировићу,
писмо,
Шишатовач 1833, 20.116

7. Доситеј Обрадовић
Арсенију Георгијевићу,
писмо,
Беч 1786, 13.900

8. Вук Стефановић Караџић
Адаму Драгосављевићу,
писмо,
Беч 1833, 5.525

9. Оснивачки акт Матице српске,
Пешта 1826.

10. Димитрије Аврамовић
Јосиф Миловук, 18(3)9.
уље на платну, 29,5 x 26,5 cm
Пантеон МС

11. Новак Радонић
Јован Хаџић, 1854.
уље на платну, 79 x 63 cm
Пантеон МС

12. Јован Хаџић
фотографија, XLVI-16

13. Арсеније Теодоровић,
Гаврило Бозићовац, 1819.
уље на платну, 98 x 73 cm
Пантеон МС

14. Проглас,
објава о оснивању Матице српске,
ЛМС, 1826, година II, част 5.

15. Теодор Павловић,
фотографија, CLXXX-24

16. Георгије Маџарашевић
Јакову Гершићу,
писмо,
Нови Сад 1828, 13.527

17. Георгије Маџарашевић
Адаму Драгосављевићу,
писмо,
Нови Сад 1826, 1.700

18. Сава Поповић Текелија
Миловану Видаковићу,
писмо,
Арад 1838, 19.630

19. Сава Поповић Текелија,
Оснивање Текелијанума, тестамент,
Пешта 1838.

20. Сава Поповић Текелија,
Писмо о оснивању Текелијанума,
Пешта 1838.

21. Сава Поповић Текелија,
Статут за питомце Текелијанума,
рукопис,
Пешта 1840, М. 9.255

22. Текелијанум,
фотографија зграде
(Божидар Ковачек, *Матици српске*
1826–2001, Нови Сад 2001)

23. Јован Поповић
Сава Појовић Текелија, 1847.
уље на платну, 78,5 x 62,5 cm
Пантеон МС

24. Леополд Шулц
Јован Нако, 1869.
уље на платну, 69 x 55 cm
Пантеон МС

25. Јован Нако Матици српској,
писмо,
Беч 1851, 19.785

26. Јован Суботић,
фотографија, V-13

27. Протокол о правопису и начину
издавања *Лејџојиса Матице српске*,
1843, М.8.404

28. Устав Матице српске,
рукопис,
Пешта 1855, М.8.410

29. Извештај владиног изасланика,
рукопис,
Пешта 1857, М.8.258

30. Ђура Јакшић,
признаница,
исплата награде из фонда
Јована Наке,
М.1.295

31. Урош Предић
Светозар Милетић, 1926.
уље на платну, 78 x 65 cm
Пантеон МС

32. Светозар Милетић,
фотографија, СХХХIII-1

33. Устав Матице српске
(Милетићев устав), 1864.

34. Записник прве седнице
Књижевног одељења
Матице српске, 1866.

35. Светозар Милетић,
представка о прослави Текелијиној,
Нови Сад 1861, М.9.214

36. Адлер Мор
Павле Којић, око 1861.
уље на платну, 127 x 95 cm
Пантеон МС

37. Павле Којић Паву Стојаковићу,
новосадском градоначелнику,
допис, М. 8.268

38. Одлука о пресељењу у Нови Сад,
Записник Матице српске, 1863.

39. Аксентије Мародић,
Плаћон Аћанацковић, 1870.
уље на платну, 77 x 63 cm
Пантеон МС

40. Платон Атанацковић,
фотографија, СХLIII-73

41. Записник конститутивне
Скупштине Матице српске,
Нови Сад 1864.

42. Записник прве седница
Управног одбора Матице српске,
Нови Сад 1864.

43. Платонеум,
прво седиште Матице српске
у Новом Саду,
фотографија (Живан Милисавец,
Историја Матице српске 1826–1964,
Нови Сад 1965, 87)

44. Јован Суботић,
допис о драми Лазе Костића,
М. 9.272

45. Матица српска,
фотографије, ХСI-46

46. Јован Јовановић,
Списак Матичине имовине
допремљене бродом
из Пеште у Нови Сад,
Пешта 1864.

47. Новак Радонић
Марија Трандафил, 1884.
уље на платну, 68,5 x 55,5 cm
Пантеон МС

48. Марија Трандафил,
тестамент,
М.3.766, М.3.768

49. Ђура Даничић,
допис Књижевном одбору
Матице српске,
Београд 1864, М.9.205;
фотографија, II-4

50. Јован Дучић Милану Савићу,
писмо,
Женева 1905,733;
фотографија, XLVI-6;

51. Лаза Костић
Јовану Јовановићу Змају,
писмо,
Цетиње 1891, 26.732;
рукопис, фрагмент драме
Бодулица, М.1;
рукопис, стихови песме
Santa Maria della Salute, М.11.249;
фотографија СХIХ-26

52. Десанка Максимовић,
рукопис,
песма *Вечерњи ѝризвук*, М.14.547;
фотографија, XLVI-23

53. Бранислав Нушић,
рукопис,
меморандум Друштву за
Српско народно позориште,
Нови Сад 1904, М.11.213;
фотографија XLVIII-25

54. Тихомир Остојић,
фотографија, XLIII-23

55. Владислав Петковић – Dis
Тихомиру Остојићу,
писмо,
Београд 1912, 2.990

56. Петар Петровић Његош,
рукопис,
фрагмент драме
Лажни цар Шћејан Мали, М.498

57. Милан Савић,
фотографија, XLVII-19

58. Исидора Секулић Васи Стајићу,
писмо,
Београд 1913, 9.118;
фотографија, XLVII-39

47

59. Васа Стајић,
фотографија, XLVI-3

60. Никола Тесла Лази Костићу,
писмо,
Њујорк 1895, 27.996

61. Алекса Шантић Милану Савићу,
писмо, Мостар, 19.657;
фотографија, XLVI-4

62. Максим, патријарх пећи,
писмо,
Цазин 1669, 30.561

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

1. *Серјске љејојиси*: за год. 1825, част. 1, издана Георгијем Магарашевићем, иждивенијем Константина Каулици, Будим, Писмени Краљевског всеучилишча пештанског, 1824.
РПСр II 47/1825/1

2. Милован Видаковић, *Касија царица или Травезиран Окџавијан*, трошком Матице серпске, Будим, Писмени Краљевског всеучилишча пештанског, 1827.
Р19Ср II 144.1

3. Јован Стерија Поповић, *Невиносџи или Свејислав и Милева* : жалосно позориште у пет дјејствија, трошком Матице српске, Будим, Словима Краљевског всеучилишча пештанског, 1827.
ПА II 13

48 4. *Срјски лејојис*: за годину 1864, год. 38, књ. 109, уређује А. Хаџић, Нови Сад, Матица српска, брзотиском Епископске књигопечатње, 1865.
Р19Ср II 4/1864/109.1

5. Лаза Костић, *Максим Црнојевић*: трагедија у пет радња, Нови Сад, Матица српска, Епископска штампарија, 1866.
Р19Ср III 260.1

ГАЛЕРИЈА МАТИЦЕ СРПСКЕ

1. Павле Симић
Срјска народна скујшџијина
1. маја 1848, 1848/1849.
уље на платну, 88 x 115,5 cm
ГМС/У 2873

2. Јозеф Крихубер
Сава Текелија, 1841.
литографија на папиру,
50 x 31,2 cm
ГМС/У 937

3. Јозеф Крихубер
Теодор Павловић, 1843.
литографија на папиру, 55,1 x 35,3 cm
ГМС/У 1601

4. Томислав Кризман
Фрања Малин, ујравник Музеја
Мајицие срјске, 1907.
оловка и пастел на папиру,
51,7 x 67,5 cm
ГМС/У 1304

5. Сава Сандић
Миливој Николајевић, сликар, 1984.
бронза, Н: 32,5 cm
ГМС/У 3281

6. Владимир Богдановић
Радивој М. Ковачевић,
в.д. ујравника Галерије
Мајицие срјске, 2000.
оловка на папиру, 43 x 35,5 cm
ГМС/У 4449

7. Иванка Аџин
Мр Лејосава Шелмић, исјоричар
уметносџи, ујравник Галерије
Мајицие срјске, 2002.
гипс, Н: 40 cm
ГМС/У 4974

8. *Печайњак Мајицие срјске*, 1864.
жезло из једног комада
укупна висина са дршком 115 mm,

печатна плочица овална, 38 x 32 mm,
дебљина 7 mm
ГМС/У 6023

9. *Сјоменица 100-јодишњице*
рођења Саве Текелије, 1861.
сребро, R: 50 mm
Према нацрту Аксентија Мародића
резао Јосиф Фекете, медаљер Јохан
Хеблинг
ГМС/У 3284/1

10. *Орден Вука Караџића, I сјејена*
сребро, позлата, свила (моаре)
орденски знак 53 x 90 mm (са венцем),
ширина траке 95 mm, звезда: 69 mm
Додељен Галерији Матице српске
указом председника СР Југославије
др Војислава Коштунице 2002.
године
ГМС/У 6660

Списак изложених издања Галерије Матице српске

- Лепосава Шелмић и сарадници, *Галерија Мајицие срјске*, Галерија Матице српске, Нови Сад 2001.
- Мирослав Тимотијевић, *Срјско барокно сликарсјево*, Матица српска, Нови Сад 1996.
- Олга Микић, *Порјреји Срба ХVIII века*, Матица српска, Нови Сад 2003.
- Миодраг Јовановић, *Ђока Јовановић*, Галерија Матице српске, Нови Сад 2005.
- Бранка Кулић, *Новосадске дрворезбарске радионице у 18. веку*, Галерија Матице српске, Нови Сад 2007.
- Владимир Симић, Снежана Мишић, *Сава Текелија – велики срјски добројвор*, Галерија Матице српске, Нови Сад 2010.
- Ратко Кулић, Милан Соларов, Петар Ђурчић, *Поклон-збирка Пејтра Ђурчића*, Галерија Матице српске, Нови Сад 2013.

49

МУЗЕЈ ВОЈВОДИНЕ

1. *Ноја њехара*, Банатско Аранђелово
неолит, Потиска култура
печена земља, ручна израда
дим. висина 11 cm
пречник дна 9–9,5 cm
5. миленијум пре Христа
а 527

2. *Здела*
енеолит, Тиса-Полгар култура
печена земља, ручна израда
дим. висина 6,5 cm
пречник обода 15 cm
пречник дна 5 cm
3.500–3.000. година пре Христа
мс 139

3. *Шоља са једном дршком*
печена земља, ручна израда
енеолит, Баденска култура
дим. висина 6 cm
пречник обода 5 cm
пречник дна 3 cm
3.200–2.800. година пре Христа
мс 157

4. *Посуда за млеко*
печена земља, ручна израда
енеолит, Бодрог-Керестур култура
дим. висина 13,5 cm
пречник обода 8,6 cm
пречник дна 5–5,6 cm
3.500–3.000. година пре Христа
мс 180

5. *Пехар са две дршке*
печена земља, ручна израда
средње бронзано доба,
Ватинска култура
дим. висина 9,5 cm
пречник обода 8 cm
пречник дна 3,2 cm
1.700–1.450. година пре Христа
мс 197

6. *Келџи са џуљком*
бронза, ливено-калуп
касно бронзано доба
дим. дужина 11,5 cm
1.250–900. година пре Христа
мс 203

7. *Део келѝа са ѝуљком*
бронза, ливено-калуп
касно бронзано доба
дим. дужина 7,5 cm
1.250–900. година пре Христа
мс 204

8. *Луковичасѝа фибула*
бронза, ливено
дим. дужина 6 cm
антички период, 3–5. век нове ере
мс 220

9. *Профилисана фибула са диском на нози*
бронза, ливено
дим. дужина 5 cm
антички период, 1–2. век нове ере
мс 224

10. *Коленасѝа фибула*
бронза, ливено
дим. дужина 3,5 cm
антички период, 1–4. век нове ере
мс 223

11. *Одлука о оснивању Музејске збирке 1847.*
Записник седнице Матице српске, Пешта 14. октобар 1847.

12. *Зайисник Прве седнице Музејској одбора,*
Матица српска, 27. јун 1933.

13. *Дийлома Майѝице срѝске*
додељена Авраму Ђукићу, 1906.
материјал: хартија
техника: литографија
димензије: 74 x 54 cm
Музеј Војводине, инв.бр. 1220

14. *Дийлома ѝочасној ѝрађанина ѝра-да Панчева*
додељена генерал-мајору Петру Биги, 1867.
материјал: хартија
техника: литографија
димензије: 65 x 50 cm
Музеј Војводине, инв.бр. 1229

15. Јакоб Алт, *Каменички ѝарк*, Беч, 1818–1822.
резао: Кунике
техника: бакропис на папиру
л.: 36,8 x 52; пр.: 25,5 x 35 cm
Музеј Војводине, инв.бр. Л 170

16. Непознат аутор, *Убисѝиво кнеза Михаила Обреновића у Тойчигеру 29. маја 1868*, Беч 1868.
издавач: Х. Герхард / Н. Gerhard
материјал, техника: литографија на папиру
л.: 46,4 x 57,3; пл.: 36,8 x 49;
пр.: 34 x 46,3 cm
Музеј Војводине, инв.бр. Л 365

17. *Злаѝна каѝа*, Зрењанин или околина, Срби, крај 19. века,
занатски рад материјал: свила,
метална нит, картон, перле
техника: златовез по картонској подлози
Музеј Војводине, Ет. инв.бр. 1006

18. *Поскурњак*, нема ближих података о месту, Срби, око 1870. године, импорт из Русије
материјал: месинг
техника: ливење
Музеј Војводине, Ет. инв.бр. 994

19. *Пулије*, Зрењанин или околина, Срби,
материјал: сребро
техника: ливење
Музеј Војводине, Ет. инв.бр. 1004

20. *Рукав женске кошуље „златаре“*, Лок, Срби, половина 19. века
материјал: домаће бело платно „сади“, метална нит, памучни конач
техника: ткање у две нити, бели вез, златовез по памучној основи, ручно рађена чипка
Музеј Војводине, Ет. инв.бр. 953

4. *Različita etnološka građa iz Vojvodine* / Milenko S. Filipović. – Novi Sad : Vojvođanski muzej, 1962 ([Novi Sad : Matica srpska]. 114 стр. : ilustr. ; 23 cm. – (Povremena izdanja / Vojvođanski muzej. Prilozi i građa ; 1)

5. *Раг војвођанских музеја* / одговорни уредник Рајко Л. Веселиновић. – 1952, 1 – 1993, 35. – Нови Сад : Војвођански музеј, 1952–1993. – 29 цм

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

1. *Правила за дружину србско-народноја ѝозоришѝа*. – Нови Сад, Епископска печатња, 1863. – 22 стр; 21 цм. [сиг. II 99, инв. бр. 13616, тврдо коричено, аутограф Саве Петровића, актуара Српског народног позоришта]

2. *Усѝав Друшѝва за Србско народно ѝозоришѝе*. – Нови Сад, Епископска печатња, 1865. – 18 стр; 24 цм. [сиг. III 594/1, инв. бр. 10592 поклон Ђуре Давидовца, печат библиотечка реткост]

3. „Позориште“ (Нови Сад). – 1872. [сиг. P III 3, инв. бр., тврдо коричено, комплет годиште]

4. *Пера Сеѝединац*: трагедија у пет чинова из повести народа српског/ Лаза Костић. – 2. порављено изд. – Нови Сад, Штампарија српске књижаре браће М. Поповића, 1887. – 136 стр; 19 цм. – (Зборник позоришних дела; св. 22). Наградила Матица српска својом највишом наградом [сиг. II 17/2, инв. бр. 10368 поклон Ђуре Давидовца]

5. *Сѝоменица*: 1861–1921. – Нови Сад, Издање Друштва за Српско народно позориште, 1921. – 70 стр; 24 цм. [сиг. III 98/2, инв. бр. 5202, аутограф Богдана Чиплића]

Списак изложених првих издања Музеја Војводине

1. Изложба *Лековиѝо биље Војводине и њеѝов значај у народној ѝривреди*. – Нови Сад : Војвођански музеј : Југокамомила, 1950 (Нови Сад : Змај). – 20 стр. ; 20 цм

2. *Сеоба народа* : изложба материјалне културе из доба Сеобе народа / [Ђорђе Мано-Зиси]. – Нови Сад : Војвођански музеј, 1950 (Нови Сад : Будућност). – 16 стр. : илустр. ; 24 цм

3. *Банайѝске Хере* / Бранислав Букуров ... [и др.] ; уредио Мил. С. Филиповић. – Нови Сад : Војвођански музеј, 1958 (Земун : „Сава Михаић“). – 426 стр., [1] пресавијен лист с картом : илустр. ; 29 цм . – (Посебна издања / Војвођански музеј = Monographs / Museum of Vovvodina ; 1)

Издавач:
МАТИЦА СРПСКА
Матице српске 1, Нови Сад

За издавача:
Др Ђорђе Ђурић,
генерални секретар Матице српске

Технички уредник каталога и изложбе:
Вукица Туцаков

Коректура:
аутори

Фотографије:
Мирослав Лазић
Бранислав Лучић

Припрема:
Владимир Ватић

Тираж:
500 примерака

Штампа:
САЈНОС, Нови Сад

ISBN
978-86-7946-123-0

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
061.22(497.113 Novi Sad)“1864/2014”(083.824)

БОБ, Соња

Пресељење Матице српске из Пеште у Нови Сад : (1864–2014) / аутори каталога и изложбе Соња Боб, Александра Јовановић ; [фотографије Мирослав Лазић, Бранислав Лучић]. – Нови Сад : Матица српска, 2014 (Нови Сад : Сајнос). – 46 стр. : фотогр. ; 21 cm
Тираж 500.

ISBN 978-86-7946-123-0

1. Јовановић, Александра [аутор] [аутор изложбе]
а) Матица српска (Нови Сад) – 1864–2014 – Изложбени каталози
COBISS.SR-ID 284407559

23. Да нечисти.
 24. На Царскому Рогоубебери, ако да оура
 25. На кону за оца и орачбери оца оца.
 26. Да орачбери оца.
 Мате, а не ораче!

